

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos LXXXVII. — Izdan in razposlan dné 22. decembra 1895.

Vsebina: Št. 190. Ukaz o določilih za prevažanje nevarnih, ne med raznesila spadajočih predmetov in jedkih tvarin po Labi od Melnika do avstrijsko-nemške meje.

190.

Ukaz trgovinskega ministerstva v porazumu z ministerstvom za notranje stvari z dné 12. decembra 1895. 1.

o določilih za prevažanje nevarnih, ne med raznesila spadajočih predmetov in jedkih tvarin po Labi od Melnika do avstrijsko-nemške meje.

Nastopna, s cesarsko nemško vlado dogovorjena določila o prevažanju zastran ognja nevarnih, ne med raznesila spadajočih predmetov in jedkih tvarin po Labi od stéka male Labe in Voltave pri Melniku do avstrijsko-nemške meje se razglájšajo s pristavkom, da stopijo v moč 1. dné januarja 1896. leta.

§. 1.

Za nevarne zastran ognja po zmislu tega ukaza veljajo ti-le predmeti:

a) Surov petrolej in njegove prekapanine (petrolejev éter, gazolin, neolin, benzin, ligrojin, nafta, petrolejeva esencija, očiščen petrolej, snažilno olje itd.);

b) vse iz kotrana ali kotranovih olj (premogovega, rjavopremogovega kotrana) pripravljene hlapne tvarine;

c) žvepleni éter (etilov éter), kolodij in žveplen ogljenec (žvepleni alkohol);

d) rudeča kadeča se solitrova kislina;

e) beli in rumeni, in pa rudeči (amorfni) fosfor;

f) Bucherjeve ognjegasne škatljice.

Za jedke tvarine po zmislu tega ukaza veljajo tekoče rudninske kisline (žvepléna kislina, solitrova kislina in solna kislina).

A. Zastran ognja nevarni predmeti.

§. 2.

1. Petrolej (kamenno olje), surov in prečiščen, ako ima pri 17·5 stopinj Celzijevih specifično težo najmanj 0·780, ali če tedaj, ko barometer kaže 760 milimetrov (reducirano na višino nad morjem), v Abelovem aparatu ne daje pod 21 stopinj Celzijevih v nemljive pare (testni petrolej);

2. iz kotrana od rjavega premoga narajena olja, če imajo najmanj prej imenovano specifično težo (solarno olje, fotogen itd.);

3. dalje olja iz premogovega kotrana, katera imajo manjšo specifično težo kakor 1·0 (benzol, toluol, ksilol, kumol itd.), in pa mirbanovo olje (nitrobenzol).

se smejo po Labi, ako se ne uporabljajo posebe za to narejene zabojne ladje, prevažati samó:

ali

a) v posebno dobrih, trpežnih sodih,

ali

b) v gostih in močnih posodah iz kovine,

ali

c) v posodah iz stekla ali kamenine; toda v tem slučaju se je držati nastopnih predpisov:

aa) Ako se več posod dene vkupe v en kos, morajo biti te posode trdno vložene v močne lesene zaboje s slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami;

bb) ako se posode vlagajo vsaka posamez, se smejo pošiljati v trdnih pletenicah ali kebljih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj pakovalne tvarine v sebi; če je krov (štorja) iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posameznega tovora ne sme, ako se uporabljajo steklene posode, presegati 60 kilogramov, ako se pak uporabljajo posode iz kamenine, ne 75 kilogramov.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

§. 3.

Petrolej (kamenno olje), surovin očiščen, petrolejeva nafta in prekapanine (destilati) iz petroleja in petrolejeve nafte, ako te tvarine pri 17.5 stopinjah Celzijevih imajo manj kakor 0.780 in več kakor 0.680 specifične teže (benzin, ligrojin in snažilno olje) se smejo po Labi, ako se ne uporabljajo posebne za to narejene ladje, prevažati samó:

ali

a) v posebno dobrih, trpežnih sodih,

ali

b) v gostih in močnih posodah iz kovine,

ali

c) v posodah iz stekla ali iz kamenine; toda v tem slučaju se je držati nastopnih predpisov:

aa) Ako se več posod dene vkupe v en kos, morajo posode biti trdno vložene v močne lesene zaboje s slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami;

bb) ako se posode vlagajo vsaka posamez, se smejo pošiljati v trdnih pletenicah ali kebljih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj pakovalne tvarine v sebi; če je krov (štorja) iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posameznega tovora (collo) ne sme presegati 40 kilogramov.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

Vsak posamičen tovor je treba opraviti z različnim, na rudečem dnu tiskanim napisom: „*Nevarno zastran ognja.*“ Pletenice in keblji s posodami iz stekla ali kamenine naj poleg tega imajo še napis: „*Mora se nositi z roko,*“

§. 4.

Petrolejev éter (éter kamenega olja, gazolin, neolin itd.) in podobni iz petrolejeve nafte ali rjavopremogovega kotrana narejeni lahko vneumljivi proizvodi, kadar imajo te tvarine pri 17.5 stopinj Celzijevih 0.680 ali manj specifične teže, se smejo po Labi prevažati samó:

ali

a) v gostih in močnih posodah iz kovine,

ali

b) v posodah iz stekla ali iz kamenine; toda v tem slučaju se je držati nastopnih predpisov:

aa) Ako se več posod dene vkupe v en kos, morajo biti trdno vložene v močne lesene zaboje s slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami;

bb) ako se posode vlagajo vsaka posamez, se smejo pošiljati v trdnih pletenicah ali kebljih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj pakovalne tvarine v sebi; če je krov (štorja) iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posamičnega tovora (collo) ne sme presegati 40 kilogramov.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

Vsak posamičen tovor je treba opraviti z različnim, na rudečem dnu tiskanim napisom: „*Nevarno zastran ognja.*“ Pletenice in keblji s posodami iz

stekla ali kamenine naj poleg tega imajo še napis:
„Mora se nositi z roko.“

§. 5.

Žvepleni éter (etilov éter) se smé po Labi prevažati samó:

ali

1. v trdno zaprtih posodah iz močne, primerno zanétane ali zvarjene železne pločevine, držečih 500 kilogramov največ,

ali

2. v popolnoma trdno zaprtih posodah iz kovine ali stekla, ki imajo največ 60 kilogramov kosmate teže in katerih pakovalno vstreza nastopnim predpisom:

a) Ako se več posod dne vkupe v en kos, morajo biti te posode trdno vložene v močne lesene zaboje s slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami;

b) ako se posode vlagajo vsaka posamez, se smejo pošiljati v trdnih pletenicah ali kebljih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj pakovalne tvarine v sebi; če je krov (štorja) iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

§. 6.

Kolodij se smé pošiljati samo v popolnoma trdno zaprtih posodah iz kovine ali stekla, katerih pakovalno vstreza nastopnim predpisom:

1. Ako se več posod dne vkupe v en kos, morajo biti te posode trdno vložene v močne lesene zaboje s slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami;

2. ako se posode vlagajo vsaka posamez, se smejo pošiljati v trdnih pletenicah ali kebljih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj pakovalne tvarine v sebi; če je krov (štorja) iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen z ilovim ali apnenim mlekom, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posameznega tovora ne smé, ako se uporabljajo steklene posode, presegati 60 kilogramov.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

§. 7.

Žvepleni ogljenec (žvepleni alkohol) se smé prevažati samo in edíno:

ali

1. v trdno zaprtih posodah iz močne, dobro zanetane železne pločevine z vsebino do 500 kilogramov,

ali

2. v pločevinskih posodah, ki imajo 75 kilogramov kosmate teže največ in katere so zgoraj in spodaj podkrepjene z železnimi vezmi. Take posode morajo biti oklenjene s pletenicami ali keblji ali pa v zaboje zapakovane s slamo, senom, otrobi, žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugačno rahlo tvarino,

ali

3. v steklenih posodah, ki so vložene v močne lesene zaboje s slamo, senom, otrobi, žaganjem, prstjo infuzorijev ali kako drugo rahlo tvarino.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

§. 8.

Rudeča, kadeča se solitrova kislina se prevažata po nastopnih predpisih:

Ako se pošilja v balonih, steklenicah ali vrčih, morajo shranke biti trdno zaprte, dobro zapakovane ter vložene v posebne posode ali pletenice, ki imajo močne priprave, da jih je moči z lahka prijemati. Balone in steklenice mora v posodah obdajati posušena prst infuzorijev ali druge primerne tvarine suhe prsti v telesnini, enaki vsaj njih vsebini.

Ako se solitrova kislina pošilja v kovinskih shrankah, morajo biti shranke popolnoma goste ter imeti dobre zapore.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

§. 9.

Beli in rumeni fosfor se mora, obdan z vodo, v pločevinskih pušicah, ki obsegajo po 30 kilogramov največ ter so zalotane, trdno zapakovati v močne zaboje. Zaboji morajo razen tega imeti dva močna ročaja, ne smejo tehtati črez 100 kilogramov in morajo od zunaj oznamenjeni biti, da „obsegajo navadni rumeni (beli) fosfor“, in pa z besedo „zgoraj“.

Rudeči (amorfni) fosfor je vlagati v dobro zalotane pločevinske pušice, ki se vdevajo v močne zaboje z žaganjem. Ti zaboji ne smejo tehtati črez

90 kilogramov in morajo imeti oznamenilo od zunaj, da „obsegajo rudeči fosfor“.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

§. 10.

Bucherjeve ognjegasne škatljice se smejo prevažati samó v pločevinskih tulcih ali kozuljah. Ti tulci se morajo vlagati v zabojce, po 10 kilogramov največ obsegajoče, ki so od znotraj preplepljeni s papirjem. Ti zaboji pak se morajo zapakovati v večje, prav tako s papirjem preplepljene zaboje.

Zastran pakovanja vkupe z drugimi predmeti primerjaj §. 11.

§. 11.

Ako se v §§. 2. do 6. navedene kemikalije pošiljajo v večih množinah kakor po 10 kilogramov, je dopuščeno, združevati jih v en tovorni kos z drugimi predmeti, kateri ne spadajo niti med raznesila, niti med jedke tvarine (§. 1.), niti med take zastran ognja nevarne tvarine, ki so imenovane v §§. 7. do 10. Pri tem jih je v trdno zaprtih shrankah v §§. 2. do 6. oznamenjene vrste s slamo, senom, otrobi, žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami trdno vlagati v močne zaboje.

Rudeča kadečča se solitrova kislina se v enaki množini in na enaki način smé v en tovorni kos združevati samo z enakimi množinami drugih rudninskih kislín, izvzemši brom, in z drugimi tvarinami, ki ne spadajo niti med raznesila, niti med jedke alkalije niti med take tvarine, ki so nevarne zastran ognja.

Žvepleni ogljenec (§. 7.), največ 2 kilograma težak, se smé z drugimi predmeti, kateri ne spadajo niti med raznesila, niti med jedke in take tvarine, ki so zastran ognja nevarne, združevati v en tovorni kos tedaj, kadar se žvepleni ogljenec nahaja v trdno zaprtih pločevinskih flaškah ter je z drugo vsebino tovrnega kosa trdno vložen v močen zaboj s slamo, senom, otrobi, žaganjem ali drugačno rahlo tvarino.

Fosfor in Bucherjeve ognjegasne škatljice združevati z drugimi predmeti v en tovorni kos, ni niti v malih množinah dopuščeno.

§. 12.

V §§. 2. do 11. imenovane shranke (posode iz kovine, sode, zaboje, keblje in pletenice) je na ladjah skladati tako, da ne morejo niti zadevati se druga ob drugo niti padati.

§. 13.

Zastran ognja nevarne predmete je smeti na ladjah parnicah nakladati samó na palubi; na ladjah, s katerimi se prevažajo osebe, je treba dotični del krova popotnikom zapreti.

Na plave se zastran ognja nevarni predmeti ne smejo nakladati.

§. 14.

V ladne prostore, v katerih se spravljajo zastran ognja nevarni predmeti, se smé hoditi samó z varnostnimi svetilnicami in v njih se ne smé kaditi. Ako se taki prostori nahajajo pod palubo, imeti morajo dobro ventilacijo.

Odprt ogenj se na plovilih, na katerih so naloženi zastran ognja nevarni predmeti, ne sme netiti.

Na palubo naloženi zastran ognja nevarni predmeti se morajo pokriti s tesno prilegajočimi se plahdami.

§. 15.

Plovila, na katera so se naložili zastran ognja nevarni predmeti, morajo črez dan imeti modro zastavo z velikim belim *F* (v latinskem tisku), po noči pa modro luč; ta zastava in ta luč morata biti pritrjeni vsaj 4 metre nad palubo na jarboli ali pa na kakem drogju.

Taka plovila smejo pristajati samó 150 metrov daleč od drugih plovil ali poslopij, v katerih kedó stanuje, ako ne bi pristansko oblastvo, zunaj pristanišč pa krajno policijsko oblastvo predpisavalo, pristajati v večí, ali pa dovoljevalo, pristajati v manjši razdalji.

Ta določila se ne uporabljajo o plovilih, katera vozijo sabo samó male množine (do 10 kilogramov, oziroma žveplenega ogljenca do 2 kilograma, prim. §. 11.) posameznih zastran ognja nevarnih tvarin, bodi si v predpisanih posameznih tovorih, ali pa po predpisu združenih v istem pakovalu z drugimi predmeti (§. 11.), a to s pogojem, da skupna teža takih malih sabo voženih množin zastran ognja nevarnih tvarin ne dosega 40 kilogramov. Pristansko oblastvo ima oblast, za promet v pristanišču dovoljevati nadaljne izjeme.

§. 16.

Kadar plovilo, naloženo s predmeti zastran ognja nevarnimi, dojde v svoje namenišče, tedaj mora voditelj precej brez odloga pristojnemu policijskemu ali pristanskemu oblastvu na znanje dati množino in vrsto naloženih zastran ognja nevarnih predmetov ter svoje plovilo takoj privezati na ležišče, kjer se mu odkaže.

Pristansko oblastvo ima oblast, dovoljevati izjeme od teh predpisov.

§. 17.

Ako naj se na kako plovilo zastran ognja nevarni predmeti nakladajo ali razkladajo, mora voditelj plovila to poprej naznaniti pristojnemu policijskemu ali pristanskemu oblastvu.

To oblastvo mu odkaže ležišče, kjer naj naklada ali razklada, in mu določi rok, v katerem mora delo pričiti in dokončati. Ležišče bodi od poslopij, v katerih kedó prebiva, kolikor moči oddaljeno. Ako bi opravilo tega ne terjalo, ni nikoga pripuščati k ležišču.

Nakladaje in razkladaje se ne sme kaditi, tudi se ne sme na plovilu in blizu ležišča netiti ogenj niti rabiti odprta luč.

Ob temi je nakladanje in razkladanje dopuščeno samó s posebnim dovolilom in samó ob luči trdno stoječih svetilnic, ki morajo biti nameščene vsaj dva metra od tál, kjer se dela.

Pri nakladanju in razkladanju se ne smejo pletenice in keblji s posodami iz stekla ali kamenine, katere obsegajo zastran ognja nevarne predmete, niti voziti na vozičkih niti nositi na ramenih ali na hrbtu, ampak se morajo nositi samó za roče (držaje), ki so nameščene na imenovanih shrankah.

Pristansko oblastvo ima oblast. dovoljevati izjeme od teh predpisov.

§. 18.

Nakladavec mora voditelju plovila, ta pa pristojnemu policijskemu ali pristanskemu oblastvu (primerjaj §§. 16. in 17.) in pa vsem, ki imajo pri nakladanju ali razkladanju zastran ognja nevarnih predmetov opraviti, naznaniti, da so ti predmeti zastran ognja nevarni, in to tudi tedaj, kadar bi se njih nevarnost zastran ognja dala spoznati že iz vrste njih pakovala in oznamenila.

Isto naznanilo mora podati:

- a) kedor nakladavcu pošilja tako blagó, da je ta naloži, nakladavcu;
- b) kedor komu drugemu kakor nakladavcu pošilja blago zastran nadaljne odprave z namenom, da je naloži, svojemu neposrednemu nastopniku.

Predpisi tega paragrafa se ne uporabljajo pri pošiljanju očiščenega petroleja.

B. Jedke tvarine.

§. 19.

Tekoče kovinske kisline, žveplena kislina, solna kislina — izvzemši rudečo kadečo se solitrovo

(Slovensch.)

kislino (zastran té primerjaj §. 8.) — so zavezane nastopnim predpisom:

1. Ako se ti proizvodi pošiljajo v balonih, steklenicah ali vrčih, se morajo shranke trdno zapreti, dobro zapakovati in vložiti v posebne, z močnimi pripravami opremljene posode ali pletenice tako, da jih je lahko prijemati.

2. Ako se oni pošiljajo v kovinskih, lesenih ali v shrankah iz gume, morajo shranke biti popolnoma goste in opremljene z dobrimi zaporami.

§. 20.

Solitrova kislina in žveplena kislina se morata postavljati v ločenih prostorih kolikor moči daleč narazen, in sicer vsaj deset metrov v vodoravno mēr; obé ti kislini se ne sméta polagati prav blizu k lahko vnemljivim tvarinam.

Shranke kislín se morajo na ladjah postavljati tako, da se ne zadevajo druga ob drugo, in da ne morejo pasti.

Mešanice žveplene in solitrove kisline so izključene od prevažanja.

Ako se pošilja žveplena kislina, solitrova kislina ali solna kislina v množinah ne nad deset kilogramov, je dovoljeno, združevati te kisline v en tovrni kos tako med seboj, kakor z drugimi, ne med raznesila, niti med jedke alkalije, niti ne med predmete, zastran ognja nevarne, spadajočimi predmeti. Vložene morajo biti v trdno zaprte shranke s slamo, senom, otrobi, žaganjem ali prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami.

§. 21.

Pri nakladanju in razkladanju kislinskih shranek je paziti, da se shranke na stresajo; koši in keblji s posodami iz stekla ali kamenine se ne smejo niti voziti na vozičkih, niti nositi na ramenih ali na hrbtu, ampak se morajo nositi samo za roče (držaje), ki so nameščene na imenovanih shrankah.

§. 22.

Nakladavec mora voditelju plovila, ta pa pristojnemu policijskemu ali pristanskemu oblastvu (primerjaj §§. 16. in 17.) in pa vsem, ki imajo pri nakladanju ali razkladanju jedkih tvarin opraviti, naznaniti, da so te tvarine nevarne, in to tudi tedaj, kadar bi se njih nevarnost dala spoznati že iz vrste njih pakovala in oznamenila.

Isto naznanilo mora podati:

- a) kedor nakladavcu pošilja tako blagó, da je ta naloži, nakladavcu;
- b) kedor komu drugemu kakor nakladavcu pošilja blago zastran nadaljne odprave z namenom, da je ta naloži, svojemu neposrednemu nastopniku.

C. Končna določila.

§. 23.

Prestopki spredaj stoječih predpisov se tedaj, kadar se ne kaznujejo po določilih kazenskega zakona, kaznujejo v nemškem cesarstvu z globo do 60 marek ali z zaporom do štirinajstih dni, na Avstrijskem pa po določilih, veljavnih za prestopke policijskih predpisov.

Ob enem se določuje, da se prekrški spredaj stoječih predpisov, ako se ne kaznujejo po določilih kazenskega zakona, na Avstrijskem kaznujejo po méri ministerskega ukaza z dné 30. septembra 1857. l. (Drž. zak. št. 198.).

Izvrševanje tega policijskega redú in pa pažnja o njem se na Avstrijskem, kolikor ne gré za stvari, ki so po pristanskih in obrežnih redih, izdanih za posamezne kraje ob Labi, odkazane pristanskim in obrežnim mojstrom ali poverjene drugim organom za nadziranje reke, naroča političnim okrajnim oblastvom kot plovstvenim oblastvom prve stopinje za plovstveni okoliš, ki jim je odkazan. Ta oblastva naj se pri tem poslužujejo sodelovanja reko nadzorajočih organov, žandarstva in pa županov obrežnih občin.

Badeni s. r.

Glanz s. r.